

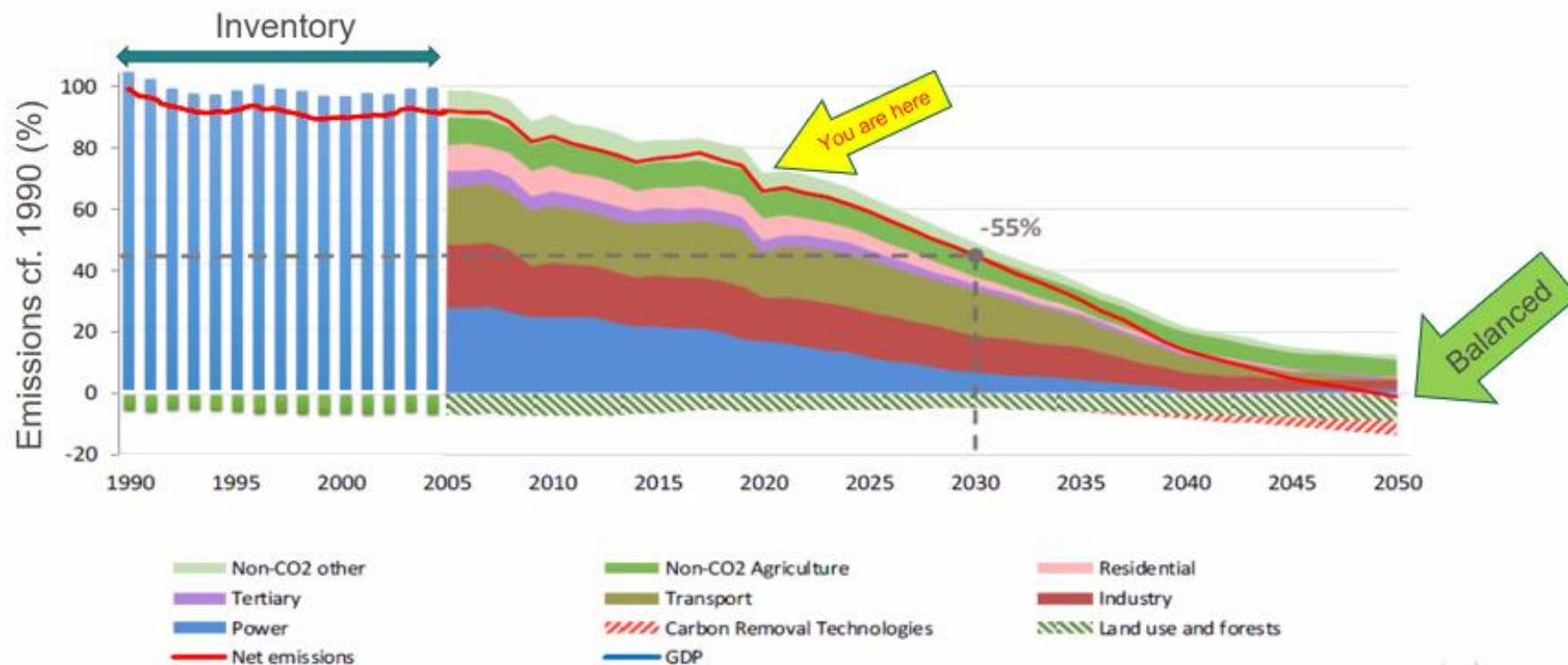
Latvijas un ES Klimata politika un pasākumi lauksaimniecības un mežsaimniecības sektoros

LIFE OrgBalt apmācību seminārs
19. augusts, 2024

LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158

EU LIFE Programme project
“Demonstration of climate change mitigation potential
of nutrients rich organic soils in Baltic States and Finland”

ES ceļš uz klimatneitralitāti 2050. gadā



Eiropas tiesību aktos izvirzītie mērķi Latvijai

ES ir noteikts kopējs SEG emisiju samazināšanas mērķis, kas ir sadalīts trīs daļās:

- ETS (ietilpst elektroenerģija, siltumapgāde, lielā ražošana) iekļautās darbības
- ne-ETS (mazā enerģētika, rūpniecība, transports, lauksaimniecība, atkritumu apsaimniekošanas sektors) iekļautās darbības
- CO2 piesaiste ZIZIMM sektoram.



ZIZIMM sektors un ne-ETS sektors

ZIZIMM (zemes izmantošana, zemes izmantošanas maiņa un mežsaimniecība)

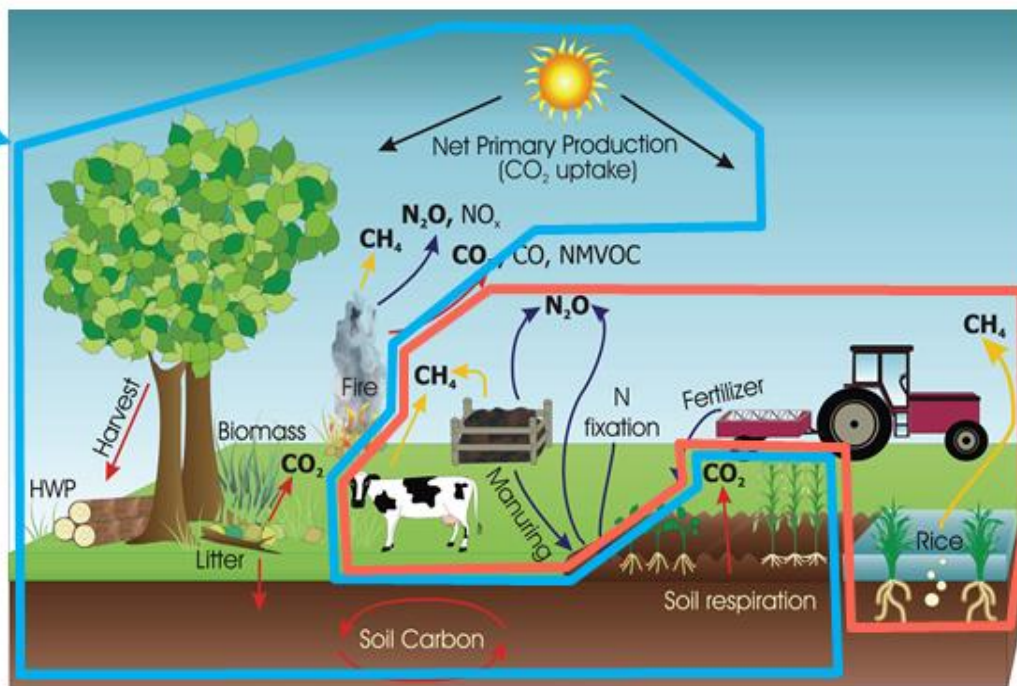
Ietekmējošie faktori:

- Aramzemju/zālāju platība
- Zemes izmantošanas maiņa
- Oglekļa uzkrājuma izmaiņas biomasā un augsnē
- Organisko augšņu mineralizēšanās
- Organiskā mēslojuma ienese

Lauksaimniecības ne-ETS

Ietekmējošie faktori:

- L/s dzīvnieku skaits
- Piena izslaukums
- Minerālmēsļu patēriņš
- Sējplatība
- Ražība
- Kaļķošanas materiāli
- Karbamīds



Zemes sektors jeb ZIZIMM

ZIZIMM ietilpst apsaimniekotas zemes šādās zemes uzskaites kategorijās:



Meža zeme
(izņemot infrastruktūru,
purvus, lauces. Ņem vērā arī
koksnes produktus)



Atmežošana



Apmežošana



Zālāji
(ilggadīgie zālāji un ganības)



Aramzeme
(tai skaitā aramzemēs sētie
zālāji)



Mitrzemes
(tai skaitā purvi, aprēķinā
iekļauj mitrzemes, kurās notiek
vai ir notikusi saimnieciskā
darbība)



Apbūve
(tai skaitā meža infrastruktūra,
meliorācijas sistēmas)

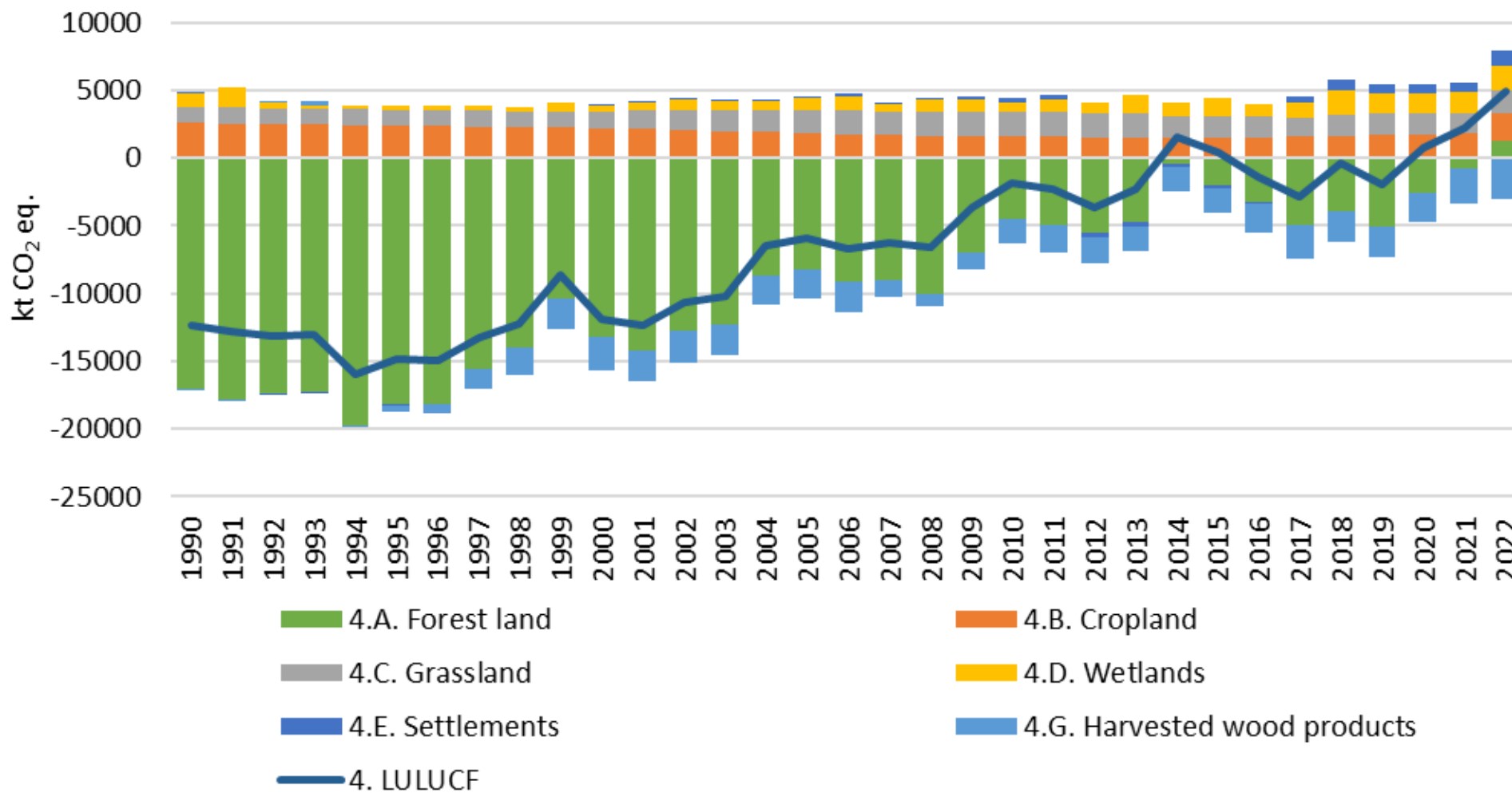
+ no
2026.g.

- Laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam regula attiecas uz SEG inventarizācijas ziņošanas kategorijām un/vai sektoriem:

1. meža zemes;
2. aramzemes;
3. zālāji;
4. nocirstas koksnes produkti;

5. mitrāji;
6. apdzīvotas teritorijas;
7. citas zemes;
8. atmosfēriskie nosēdumi;
9. slāpekļa izskalošanās un notece.

Pašreizējā situācija



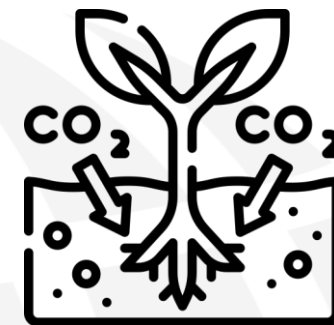
Nacionālā enerģētikas un klimata plāna pārskatīšana

- Līdz 2024. gada 30. jūnijam ES dalībvalstīm bija jāiesniedz atjaunots Nacionālais Enerģētikas un Klimata Plāns (NEKP). Lielākā daļa dalībvalstu iesniedza atjaunotā NEKP melnrakstu 2023. gada beigās, kam EK sagatavoja rekomendācijas.
- NEKP iekļauj pasākumus, lai tiektos pretī gan ne-ETS, gan ZIZIMM mērķiem.
- EK ir norādījusi, ka 2023. gada beigās iesniegto NEKP paredzētie pasākumi lielākajai daļai dalībvalstu nav pietiekami.
- Dalībvalstīm ir atšķirīgas pieejas NEKP un arī atšķirīgas uzskaites pieejas savos valsts SEG emisiju ziņojumos.

Organisko augšņu pasākumi NEKP

Pasākums	Apjoms	SEG ietaupījums 2026-2030 (kt)	Investīcijas (mil. EUR)
Augsnes ielabošana kūdreņos, izmantojot koksnes pelnus, kha	21,5	213,6	3
Pārmitro meža biotopu atjaunošana lauksaimniecībā izmantojamās organiskajās augsnēs , kha	40	892,3	259
Mērķtiecīga organisko augšņu apmežošana lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, kha	40	1087,6	99
Kokaugu joslu stādījumi, kha	22	752,8	38
Īscirtmeta atvasāji, kha	15	772,3	41
Koku grupas ganībās, pastures kha	150	65,5	37
Mērķtiecīga meža ieaudzēšana izstrādātajos kūdras laukos, tajā skaitā atjaunojot Latvijai raksturīgos pārmitro mežu biotopus, kha	6	133,8	15

Oglekļa piesaistes sertifikācijas regula



- Regula šobrīd ir pēdējā pieņemšanas stadijā.
- Regula nosaka pamatprincipus kādiem jāatbilst oglekļa piesaistes sertifikācijai ES. Sertifikācija būs brīvprātīga.
- Sadarbībā ar ekspertu darba grupu EK līdz 2027. gadam izstrādās sertifikācijas standartus dažādām piesaistes aktivitātēm gan piesaistei dabā, gan tehnoloģiskajos risinājumos.
- Sertifikācijas tvērumā paredzēt iekļaut ne tikai piesaisti, bet arī emisiju samazinājumu lauksaimniecības augsnēs.
- Sertifikācijas tvērumā nav paredzēts iekļaut organisko augšņu apmežošanu bez ūdens līmeņa paaugstināšanas.
- Šobrīd nav skaidrs, kā oglekļsaistīgu saimniekošanu paplašināt. Neskaidra ir arī AFOLU sektora ieviešana un piesārņotājs maksā principa nākotne.

Dabas atjaunošanas regula

- 2024. Gada 17. Jūnijā Eiropas Padome pieņēma Dabas atjaunošanas regulu.

11. Panta 4. punkts norāda, ka:

Dalībvalstis ievieš pasākumus, kuru mērķis ir atjaunot organiskās augsnes, kas ir lauksaimnieciski izmantoti nosusināti kūdrāji. Minētos pasākumus ievieš šādi:

- līdz 2030. gadam – vismaz 30 % šādu platību, no kurām vismaz ceturtajā daļā atjauno hidroloģisko režīmu;
- līdz 2040. gadam – vismaz 40 % šādu platību, no kurām vismaz trešajā daļā atjauno hidroloģisko režīmu;
- līdz 2050. gadam – vismaz 50 % šādu platību, no kurām vismaz trešajā daļā atjauno hidroloģisko režīmu.

Dalībvalstis drīkst atjaunošanas pasākumus, arī hidroloģiskā režīma atjaunošanu, ieviest kūdras ieguves objektu teritorijās

- 2 gadu laikā jāsagatavo nacionālais dabas atjaunošanas plāns. Par nacionālā dabas atjaunošanas plāna izstrādi atbildīga ir VARAM.

Kā lauksaimnieki un mežsaimnieki varētu sekmēt NEKP mērķu sasniegšanu?

- Platībās, kur nenotiek l/s ražošana jāveic apmežošana;
- Japalielina organiskā oglekļa saturs augsnē izmantojot agrotehniskos paņēmienus;
- Bioogles iestrāde minerālaugsnē;
- Mežos jāveic mērķtiecīga mežsaimniecība palielinot krājas pieaugumu;
- Pārtrādājot koksni ilgtermiņa izmantošanas produktos Latvijā;
- Kūdraugsnēs audzēt paludikultūras (melnalksnis; niedres, vilkuvāles, miežabrālis) paaugstinot ūdens līmeni;
- Gūt papildus ienākumus ar klimata pasākumiem, izmantojot brīvprātīgās oglekļa sertifikācijas shēmas.

Paldies!



www.orgbalt.eu



@orgbalt



@orgbalt



LIFE OrgBalt



orgbalt



orgbalt

The project "Demonstration of climate change mitigation potential of nutrients rich organic soils in Baltic States and Finland" (LIFE OrgBalt, LIFE18 CCM/LV/001158) has received funding from the LIFE Programme of the European Union and the State Regional Development Agency of Latvia.  www.orgbalt.eu

The information reflects only the LIFE OrgBalt project beneficiaries' view and the European Commission's Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.